

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos VIII. — Izdan in razposlan 14. dne januarja 1917.

Vsebina: (Št. 15—17.) 15. Ukaz o preskrbovanju prebivalstva z mlecarskimi izdelki in s svinjsko mastjo. — 16. Razglas, da se izpreminjajo meje severnega širjega vojnega ozemlja v Avstriji. — 17. Ukaz, s katerim se uvajajo prevozna potrdila za cikorijske korenine in cikorijsko moko.

15.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministristvi z dne 11. januarja 1917. l.

o preskrbovanju prebivalstva z mlecarskimi izdelki in s svinjsko mastjo.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) in § 3 ukaza vsega ministristva z dne 13. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 383) se ukazuje tako:

§ 1.

Vsak posestnik krav je dolžen vse mleko, kar ga preostane čez lastno potrebo, kolikor se ne spravi v obči promet kakor konsumno mleko, na zahtevanje urada za prehranjevanje ljudi oddati kakor sirovo maslo, spuščeno maslo, sir ali presen sir (skuto, žmitek), ko je založena lastna potreba, za odškodnino mestom, ki jih oznameni urad za prehranjevanje ljudi. Isto dolžnost ima vsak posestnik svinj gledé sirove masti, pripadajoče pri vsakočasnem klanju, in gledé čiste masti (svinjske masti), dobljene iz nje.

Urad za prehranjevanje ljudi more obče ali od primera do primera pooblastiti politična deželna oblastva za izvrševanje zahtevne pravice.

Preračunaje lastno potrebo je šteti tudi pripadnike gospodarstva (gospodinjstva) posestnika živine, všteti tiste upravičence do preživitka, delavce in nameščence, ki jim gre brezplačna hrana za preživitev ali mezdo.

§ 2.

Urad za prehranjevanje ljudi predpiše, katere množine sirovega masla in, ako treba, tudi spuščene masla, sira ali presnega sira (skute, žmitka) se morajo vsakočasno priskrbeti pri izdelovalcih v posameznih upravnih okoliših in katere množine sirove masti, pripadajoče vsakočasno ob klanju svinj, in iz nje dobljene čiste masti (svinjske masti) je oddati (dobavni kontingenti). Sirova mast je sirova mast vsake vrste (tudi slanina).

§ 3.

Dobavni kontingenti (§ 2) se morajo praviloma priskrbovati po političnih okrajih, toda politično deželno oblastvo more tudi več političnih okrajev združiti v en skupni okraj za priskrbovanje.

Katere delne množine dobavnega kontingenta sirovega masla, spuščene masla, sira ali presnega sira (skute, žmitka), ki je predpisan upravnemu okolišu, se morajo priskrbeti v posameznih okrajih, določi politično deželno oblastvo. Po tem ustanovljene kvote kontingenta porazdeljujejo politična okrajna oblastva na posamezne občine. Ako

je več političnih okrajev združenih v en skupni okraj za priskrbovanje, mora politično deželno oblastvo poveriti priskrbovanje enemu v okraju za priskrbovanje ležečih političnih okrajnih oblastev. V vsaki občini določi občinski predstojnik, koliko sirovega masla, spuščene masla, sira ali presnega sira (skute, žmitka) mora vsak posamezni izdelovalec oddati na kontingent; pri tem se mora ozirati na to, koliko more dati izdelovalec in koliko potrebuje za svojo potrebo.

§ 4.

Politično deželno oblastvo in z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo (§ 3), kateremu je poverjena porazdelitev kontingentove kvote, določi, kako je priskrbeti dobavne kontingente (§ 2). Priskrbovanje more izročiti posameznim skupljevalcem ali obstoječim organizacijam ali tudi ustanoviti posebne organizacije za izvedbo priskrbovanja.

Priskrbovanje vodi politično okrajno oblastvo (§ 3), kateremu je poverjena porazdelitev kontingentove kvote.

§ 5.

Kdor izdeluje sirovo maslo ali prideluje svinjsko mast (sirovo in stopljeno), sme ta živila, tudi če niso zahtevana (§ 2), otujevati le mestom (§ 4), katerim je poverjeno priskrbovanje dobavnih kontingentov, in jih torej ne sme niti za plačilo niti brezplačno prepuščati tretjim osebam ali podjetjem. Na kupe vojaških oblastev se ne uporablja to določilo.

Politično deželno oblastvo more, ako je treba, obče ali od primera do primera odrediti, da se ta predpis ne uporablja na nadrobno prodajanje neposrednim porabnikom, ki ga upravičeni obrtniki izvršujejo v stalnih obratovališčih.

§ 6.

Urad za prehranjevanje ljudi določi, koliko se sme od množin sirovega masla, spuščene masla, sira, presnega sira (skute, žmitka) in svinjske masti (sirove in stopljene) (§§ 2 in 5), ki so se priskrbele v upravnem okolišu v okviru dobavnega kontingenta ali izven njega; porabiti za preskrbo prebivalstva dotičnega upravnega okoliša in koliko je dati na razpolaganje za preskrbo prebivalstva drugih upravnih okolišev.

Za preskrbovanje prebivalstva upravnega okoliša določene množine mora politično deželno oblastvo primerno odkazati posameznim političnim

okrajem in politična okrajna oblastva, katerim je poverjena porazdelitev kontingentnih kvot (§ 3) in vodstvo priskrbovanja (§ 4), jih mora porabiti za zalaganje potrebščine prebivalstva.

§ 7.

Odškodnine za živila, ki jih je oddajati v okviru dobavnih kontingentov (§ 2), in cene, ki se ne smejo presegati, kadar pridelovalci prodajajo sirovo maslo in svinjsko mast (sirovo in stopljeno) izven dobavnega kontingenta (§ 5), določa in razglša politično deželno oblastvo. To oblastvo določa tudi tiste cene, po katerih morajo mesta, katerim je poverjeno priskrbovanje dobavnih kontingentov in skupljanje sirovega masla in svinjske masti izven teh kontingentov (§§ 4 in 5), spravljati blago v promet.

Odškodnina, ki jo je dajati pridelovalcem za svinjsko mast (sirovo in stopljeno), oziroma cena, ki jim jo je plačevati zanj, ne sme presegati v § 5 ministrstvenega ukaza z dne 6. julija 1916. l. (drž. zak. št. 211) ustanovljenega zneska.

Za ustanovitev odškodnine in cen v zmislu določil sprednjih odstavkov je treba odobrenja urada za prehranjevanje ljudi.

§ 8.

Izvrševanje določil tega ukaza je naloženo uradu za prehranjevanje ljudi. Pri političnih deželnih oblastvih in, ako je treba, tudi pri političnih okrajnih oblastvih, katerim je poverjeno porazdeljevanje kontingentovih kvot (§ 3), vodstvo priskrbovanja (§ 4) in razdeljevanje odkazanih množin sirovega masla, spuščene masla, sira, presnega sira (skute, žmitka) in svinjske masti (§ 6), je ustanoviti posebne oddelke (deželne in okrajne urade) za izvrševanje nalog, ki so naložene tem oblastvom po določilih tega ukaza.

Da podpira nazadnje imenovana politična okrajna oblastva in jim daje strokovnjaške svete, je ustanoviti na vsakem izmed njih pridani svet, ki bodi sestavljen iz zastopnikov vseh slojev interesentov.

Natančnejše predpise o sestavi in predpise o poslovanju teh pridanih svetov izda politično deželno oblastvo.

§ 9.

Kdor izdeluje sirovo maslo, spuščeno maslo, sir ali presni sir in kdor pridobiva svinjsko mast

(sirovo in stopljeno), je dolžen dajati političnemu okrajnemu oblastvu, v čigar okolišu se izdeluje, oziroma pridobiva, na zahtevanje od primera do primera ali v določenih razdobjih potrebna pojasnila in izkaze o višini svojega izdelovanja, oziroma pridobivanja teh živil in o kraju, kjer ležé.

Politično okrajno oblastvo ima pravico po svojih organih, ki jim to naroči, vsakčas ogledati obratne prostore, prostore za zaloge in druge prostore in vpogledovati v gospodarske in poslovne zapiske. Organom tega oblastva je dovoljevati vstop v te prostore in na zahtevanje je dajati vsa potrebna pojasnila.

§ 10.

Vsako klanje svinj (torej tudi vsako domače klanje in klanje v sili) je od primera do primera naznaniti mestom, katerim je poverjeno priskrbovanje dobavnih kontingentov in skupljanje svinjske masti izven dobavnih kontingentov (§§ 4 in 5) z navedbo klavne teže.

§ 11.

Pri vsakem klanju svinj je odločiti mast od mesa, kolikor je to mogoče, ne da bi se škodljivo razdejala mesna pletenina.

§ 12.

Sirovo maslo, ki se uvozi v Avstrijo iz carinskega inozemstva potem, ko je dobil ta ukaz moč, sme spravljati v promet le Avstrijska osrednja skupljevalna družba na Dunaju (I., Am Hof št. 4).

Kdor uvaža sirovo maslo iz carinskega inozemstva v Avstrijo, je dolžen ga prodati Avstrijski osrednji skupljevalni družbi na Dunaju. Prihod blaga v Avstrijo mora nemudoma naznaniti Avstrijski osrednji skupljevalni družbi na Dunaju ter navesti množino in kraj skladišča in je dolžen hraniti in ohraniti blago s skrbnostjo rednega trgovca dotlej, da ga prevzame ta družba.

Prevzemno ceno določi urad za prehranjevanje ljudi, ako se ne doseže dogovor z lepa med Avstrijsko osrednjo skupljevalno družbo in prodajalcem.

§ 13.

Železniška in parnoplavstvena podjetja smejo prevzemati sirovo maslo in svinjsko mast (sirovo in stopljeno) le tedaj v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev pridejano prevozno

potrdilo, ki ga je politično okrajno oblastvo oddajnega kraja izdalo po obrazcu, predpisanem v dodatku.

To potrdilo je odvzeti na namembni postaji.

Pošiljanje masla in svinjske masti (sirove in stopljene) po pošti je dopustno le z dovoljenjem političnega okrajnega oblastva oddajnega kraja. To dovoljenje je dokazati z uradnim zaznamkom na poštni spremnici.

Sprednja določila se ne uporabljajo na pošiljatev vojaške uprave, na pošiljatev, ki vstopajo z neposrednimi voznimi listinami iz dežel ogrske krone, iz Bosne in Hercegovine ali iz carinskega inozemstva, ter na pošiljatev, ki so že oddane prevoznemu zavodu, ko dobi ta ukaz moč.

§ 14.

Določila §§ 2, 5 in 10 se ne uporabljajo na svinje, ki jih uvaža v Avstrijo Avstrijska osrednja skupljevalna družba, in na svinjsko mast, dobljeno iz njih.

§ 15.

Občine so dolžne sodelovati v izvrševanju tega ukaza in na njegovi podstavi izdanih predpisov in odredb političnih oblastev.

§ 16.

Zoper odredbe političnih oblastev, izdane na podstavi določil tega ukaza, in zoper odredbe občinskih predstojnikov, izdane na podstavi določila § 3, odstavek 2, ni dopusten rekurz. Predpostavljenemu političnemu oblastvu je pridržano uradoma popreskusiti vse odredbe in, ako treba, izdati potrebna ukazila.

§ 17.

Prestopke tega ukaza in na podlagi tega ukaza izdanih predpisov kaznuje politično okrajno oblastvo na denarju do pettisoč kron ali z zaporom do šest mesecev, ako dejanje po obstoječih zakonih ne spada pod strožjo kazen.

Ako se stori prestopok v izvrševanju obrti, se more odtegniti obrtna pravica za vedno ali na določen čas — ako so dani pogoji § 133 b, odstavek 1, lit. a, obrtnega reda.

§ 18.

O sirovem maslu in svinjski masti (sirovi in stopljeni), ki se spravi v promet proti predpisu §§ 5, 12 ali 13, ki se na poziv, izdan na podstavi določila § 9, ne zglesi ali pošilja z nepravilno napovedjo, naj politično okrajno oblastvo proglasi, da je zapala za preskrbo prebivalstva.

Prav tako je proglasiti, da je zapala sirova mast svinj, ki pripade ob klanju, ki se proti predpisu § 10 ni zglasilo, ter iz nje dobljena čista mast (svinjska mast).

§ 19.

Urad za prehranjevanje ljudi more v porazumu z udeleženi ministristvi določila §§ 5, 7,

12, 13 in 18 tega ukaza raztegniti na spuščeno maslo, sir in presni sir (skuto, žmitek).

§ 20.

Določila tega ukaza imajo nazaj segajočo moč gledé masti svinj, ki so bile zaklane pred začetkom veljavnosti ukaza, toda po 31. dnevu oktobra 1916. l.

§ 21.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve, izvzemši določila §§ 5 in 13.

Pričetek veljavnosti določil §§ 5 in 13 določi in razglasi urad za prehranjevanje ljudi.

Höfer s. r.

Vzorec k § 13.**Prevozno potrdilo**

za sirovo maslo, spuščeno maslo, sir, presni sir (skuto, žmitek) ali svinjsko mast (sirovo in stopljeno).

Pošiljačevo ime

v ima pravico poslati

..... kg (vrsta blaga),

in sicer v času od do

od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje)

po (železnici ali parniku) na naslov (prejemnikovo ime in stanovišče)

....., dne 1917. l.

Uradni
pečat.

C. kr. okrajno glavarstvo

Magistrat

To potrdilo je trpežno priložiti vozni listini.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

16.**Razglas ministra za notranje stvari
z dne 12. januarja 1917. l.,****da se izpreminjajo meje severnega širjega voj-
nega ozemlja v Avstriji.**

Vrhovno poveljstvo armade je na podstavi § 1, odstavek 1, ukaza vsega ministrstva z dne 17. avgusta 1915. l. (drž. zak. št. 241) meje severnega širjega vojnega ozemlja, izpreminjuje dosedanje obmejitve, določilo tako, da se politični okraji Bělsko, Fryštat, Fridek in Těšin v vojvodini sleški ter politični okraj Moravska Ostrava v mejni grofiji moravski z veljavnostjo od 15. dne januarja 1917. l. izločajo iz širjega vojnega ozemlja.

Od tega dne naprej obsega torej severno širje vojno ozemlje v Avstriji: Zapadno Galicijo in od Vzhodnje Galicije zapadni del dežele do vstetih političnih okrajev Turka, Drohobycz, Levov in Żółkiew, nadalje zapadno od reke Buga ležeči del okraja Sokal in okoliš mestne občine Sokal.

Handel s. r.**17.****Ukaz ministra in voditelja urada
za prehranjevanje ljudi v porazumu
z udeleženi ministri z dne
12. januarja 1917. l.,****s katerim se uvajajo prevozna potrdila za
cikorijske korenine in cikorijsko moko.**

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se ukazuje tako:

§ 1.

Za pošiljanje svežih (zelenih) in posušenih cikorijskih korenin in cikorijske moke iz upravnega okoliša političnega deželnega oblastva je treba odobrenja razdeljevalnice za posušene cikorijske korenine v Pragi (V., Nikolajeva ulica 11). Železniška ali parnopolovstvena podjetja, smejo sprejemati take pošiljatve le tedaj v prevoz, ako je voznim listinam za vsako pošiljatev priloženo prevožno potrdilo, ki ga je izdala imenovana razdeljevalnica po vzorcu, predpisanem v dodatku.

Potrdilo naj se odvzame na namembni postaji.

Za pošiljatve vojaške uprave, za pošiljatve, ki prihajajo z neposrednimi voznimi listi iz carinskega inozemstva, iz Ogrskega, iz Bosne in Hercegovine, nadalje za pošiljatve, ki so bile v času, ko dobi ta ukaz moč, že oddane prevoznemu zavodu, ter za pošiljatve skozi državno ozemlje ni treba takih prevoznih potrdil.

§ 2.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje po obstoječih zakonih ne spada pod strožjo kazen, politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 5000 kron ali z zapornimi kaznimi do 6 mesecev.

§ 3.

Politična oblastva morejo izjaviti, da so pošiljatve v § 1 imenovanih reči, ki so se oddale proti predpisom tega ukaza, zapadle za preskrbo prebivalstva.

§ 4.

Ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Forster s. r.**Urban s. r.****Höfer s. r.**

Dodatek.**Prevozno potrdilo.**

Pošiljačevo ime

v (kraj) ima pravico poslati' kg (vrsta blaga)

v času od do 191..l.

od (ime pošiljalne postaje)

v (ime namembne postaje)

po (železnici ali parniku)

na naslov (prejemnikovo ime in stanovališče)

.....
(Kraj in dan izdaje.).....
(Podpis.)

To potrdilo je trpežno prišiti na vozno listino.

Da je potrdilo pridejano, je zaznamovati v vozni listini.

Potrdilo naj odvzame namembna postaja.

Državni zakonik

28

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru,

izhaja v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, tudi v letu 1917. v nemškem, češkem, italijanskem, hrvaškem, poljskem, rumunskem, maloruskem in slovenskem jeziku.

Naročnina za celi letnik 1917 državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za en izvod — bodisi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštne prosto — 8 K.

Naročevati je treba v založbi c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24, kjer se dobivajo tudi posamezni letniki in posamezni kosi državnega zakonika.

Ker se državni zakonik naročnikom oddaja, oziroma pošilja le, če se je plačala prej letna naročnina zanj, je ob enem z naročbo plačati tudi zanjo pripadajoči znesek; da se more hitro in brez pritožb vročevati po c. kr. pošti, je poleg natančnega naslova stanovanja povedati tudi dotični poštni dostavni okraj.

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo:

Letnik 1849. za .	4 K 20 h	Letnik 1866. za .	4 K 40 h	Letnik 1883. za .	5 K — h	Letnik 1900. za .	7 K — h
1850.	10 „ 50 „	1867.	4 „ — „	1884.	5 „ — „	1901.	6 „ — „
1851.	2 „ 60 „	1868.	4 „ — „	1885.	3 „ 60 „	1902.	7 „ 50 „
1852.	5 „ 20 „	1869.	6 „ — „	1886.	4 „ 60 „	1903.	9 „ — „
1853.	6 „ 30 „	1870.	2 „ 80 „	1887.	5 „ — „	1904.	5 „ — „
1854.	8 „ 40 „	1871.	4 „ — „	1888.	8 „ 40 „	1905.	6 „ — „
1855.	4 „ 70 „	1872.	6 „ 40 „	1889.	6 „ — „	1906.	12 „ — „
1856.	4 „ 90 „	1873.	6 „ 60 „	1890.	5 „ 40 „	1907.	13 „ — „
1857.	5 „ 70 „	1874.	4 „ 60 „	1891.	6 „ — „	1908.	9 „ — „
1858.	4 „ 80 „	1875.	4 „ — „	1892.	10 „ — „	1909.	8 „ 50 „
1859.	4 „ — „	1876.	3 „ — „	1893.	6 „ — „	1910.	8 „ 40 „
1860.	3 „ 40 „	1877.	2 „ — „	1894.	6 „ — „	1911.	7 „ — „
1861.	3 „ — „	1878.	4 „ 60 „	1895.	7 „ — „	1912.	12 „ 50 „
1862.	2 „ 80 „	1879.	4 „ 60 „	1896.	7 „ — „	1913.	9 „ 50 „
1863.	2 „ 80 „	1880.	4 „ 40 „	1897.	15 „ — „	1914.	15 „ — „
1864.	2 „ 80 „	1881.	4 „ 40 „	1898.	6 „ — „	1915.	11 „ 70 „
1865.	4 „ — „	1882.	6 „ — „	1899.	10 „ — „		

Prodajna cena za letnik 1916. se naznani začetkom januarja 1917. l.

Posamezni letniki v drugih sedmerih jezikih počenši z l. 1870. se dobivajo po istih cenah kakor nemška izdaja.

Ako se naroči vsaj 10, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, se dovoli 20% popusta, ako se naroči vsaj 25, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 25% popusta, in ako se naroči vsaj 35, toda poljubnih celotnih letnikov državnega zakonika na enkrat, 30% popusta.

NB. Tisti kosi državnega zakonika nemške izdaje, ki naročniku sploh niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo najdalje v štirih tednih potem, ko so izšli, kosi nenemških izdaj pa najdalje v šestih tednih po izdaji kazal in naslovnega lista k posameznim izdajam naravnost v c. kr. dvorni in državni tiskarni na Dunaju, III. okraj, Rennweg št. 16.

Kadar poteče ta rok, se bodo kosi državnega zakonika izročevali brez izjeme le proti plačilu prodajne cene ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki od l. 1849. naprej in v izdajah ostalih sedmerih jezikov vsi letniki od leta 1870. naprej popolnoma popolnjeni, se dobiva ne samo vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole = 2 strani po 2 h) iz zaloge c. kr. dvorne in državne tiskarne na Dunaju, I. okraj, Seilerstätte št. 24; s tem je vsakemu moči dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste urediti po tvarinah.